

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknél, körjegyzőknél és tanítóknál 4 frt. **Egyes szám ára 10 kr.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szög után 1 frttal több.

Éljen ifj. gróf Zichy János a nyitrai kerület néppárti képviselő-jelöltje!

Polgártársak! Szeretett választóim!

Midőn körötökben megjelentem s bizalmatokat kértem, egy új lobogót emeltem fel, a mely alatt veletek egyesülve indítottuk meg a küzdelmet a mai politikai s liberálisnak gunyolt rendszer ellen. E lobogóra nem volt más írva, mint a *magyar nép*.

Ti megértettétek e jelszót, hogy a ti eddig minden párttól elhagyott saját sorsotokról, saját jövőtökről van szó. Ti lelkesedve követtetek s oly számban csoportosultatok körülöttem, minőt még e kerület egyesíteni nem tudott soha!

Ezt a lobogót a hatalom erőszakkal, katonai karhatalom felhasználásával s a választási visszaélések egész sorozatának elkövetésével akarta kezeimből kicsavarni a választáson s ez erőszakkal ha talán most sikerült is, de én sem magamat, sem a ti ügyeteket elbukottnak nem tekintem s ezen hallatlan erőszak és visszaélés ellen a küzdelmet fel nem adom!

Nem az én ügyem ez többé, de az ország alkotmányának, sarkalatos alapjainak, a választás szabadságának ügye, a melyet jogtalan és törvénytelen eszközökkel elfojtani akartak, de a melyet ha elbukni engedünk, megszűnt Magyarország alkotmányos joga s ennek utolsó biztosítója is elveszett.

Ezt én lehetetlennek tartom épp úgy, mint azt, hogy több mint ezer választó polgárt legszebb alkotmányos fegyverétől, választási jogától eselszövénynyel és erőszakkal megfosztani lehessen!

Ti megmutattátok azt, hogy ellentállva a csábításoknak, ígéreteknek, nem ijedve meg az erőszaktól, nem riadva vissza az idő zordságától, néman túrtétek a veletek elkövetett méltatlanságot és zaklatást. Megmutattátok azon erő nagyságát, a melyet összetartástok ad, a melyre csak az igaz ügy iránt való lelkesedés egyesíthet!

Ezt köszönöm nektek, köszönöm azért is, mert ezen összetartástok fokozta lelkesedésemet azon ügy iránt, a melyet értetek küzdve győzelemre juttatni akartam s a melyet, bizom az igazságos Istenben, győzelemre juttatni fogok.

Midőn ezen összetartástokért és ügyünk

iránt való kitartó küzdelmetekért ismét köszönetet mondok nektek, nem bucsuzom tőletek, mert nem bihetem, mert lehetetlennek tartom, hogy a rajtatok elkövetett jogtiprás büntetlenül s megtorlás nélkül maradjon.

Kell, hogy mi e téren újból viszontlásuk egymást s ezért a küzdelmet fel nem adva, arra kérlek benneteket, hogy azt a lobogót, a magyar nép, a néppárt lobogóját el ne hagyjátok.

Bizzatok abban, hogy az igazságnak győznie kell a Mindenható Isten kegyelmében, melynek áldását kéri rátok

ifj. gróf Zichy János,

a nyitrai választókerület országgyűlési képviselőjelöltje.

A legyőzöttek diadala.

„Latkóczy nem fogadja el a mandátumot s Nyitrán új választás lesz.“ Ez hangzott egy hét óta az egész magyar közvélemény ajkán, az összes magyar sajtó csaknem valamennyi hasábjain, s Latkóczynek bármily keservesen esett neki, reá kellett fanyalodnia a keserű vackorra. A felháborodott közvélemény oly hatalmas hullámmal vert, a parlamentben oly zúgó vihar keletkezett, a közmegebotránközés oly sújtó ítélettel lépett fel, hogy a hatalom és a többség tudatában levő kormány nem merte megkockáztatni az ellentállást és engedni kényszerült az igazságnak mindent zúzó nyomása alatt.

Ezzel tehát végeztünk volna. A nyitrai kerületi választók láthatják tehát, hogy az igazságot a végletekig elnyomni nem lehet, hogy vannak bizonyos örök elvek, melyek előbb-utóbb, kell, hogy érvényesüljenek: így, hogy a tulfeszített hur elpattan, hogy a színtől telet pohár egy csöppből is kiesordul, s hogy égre követ ne dob, mert fejedre fordul. Mert tény, hogy Latkóczyt nem a néppárt tette tönkre, mielőtt ugyanis ezzel mérkőzhetett volna, már visszafelé sült el az a nemtelen fegyver, melyet a néppártra irányoztak. Ha mi leszavaztuk volna az államtitkárt, az utóvégre kellemetlen volt volna, de hát hiszen az megesett másokon is. A kálvinista pápát leszavazták a kálvinista Rómában 1878-ban, pedig Magyarország miniszterelnöke volt. Ha legyőztük volna Latkóczy urat, ránk

foghatták volna, hogy izgattunk, terrorizáltunk, fanatizáltunk embereket, s e roppant erkölcsi erőmegfeszítés alatt elesett az államtitkár. A megveretés utóvégre is nem mindenkor szégyen, a csatatéren való halál, elszánt nemes küzdelem után, dicsőségszámba szokott menni, de Latkóczy úr saját emberei basáskodásának esett áldozatul, elesett diestelenül, anélkül, hogy szánakozni lehetne rajta, anélkül, hogy akadna egy is, ki nem mondaná, úgy kellett neki!

Gúzsba kötötték az óriást, körülfojták katonasággal, hogy meg se moccanjon, midőn fejére mérik a halálos esapást, s a törpe felemeli a kalapácsot, hogy szétzúzsa a néppárt fejét, de a kalapács őt magát nyomorította semmivé. Latkóczy bukása megtiszteltetés számba ment volna, míg ilyen vereség az egész világ gúnykacajának dobta oda martalékul. Mi kiméletesek akarunk lenni az államtitkár iránt, s feltesszük róla, hogy semmi része sem volt benne.

És ti sokat zaklatott vidéki választóink, most hozzátok van még egy szavunk. Ti a választás után, mint egy vert had, éhezve menekültetek tanyátokra s midőn Lehotán Zamoyski grófnő könnyes szemekkel adta nektek tudtul, hogy megverettünk, ti azt nem akartátok hinni, mert ti láttátok azokat a tömött zászlóaljokat felvonulni a katolikus eszme képviselőjére, a benső öntudat ösztön-szerűleg mondotta nektek, hogy ez lehetetlen. S csakugyan bebizonyult, hogy a nép szava Isten szava, hogy a nemes grófnő csalódott, mert az igazság diadalmasan felülemelkedett ellenségein.

De még hátra van az utolsó kardesapás. Még egyszer kell itt megjelentetek oly zárt sorokban, mint azt tettétek március 20-án. Most már a diadal jóval könnyebb lesz; az ellenség szét van verve, megszégyenítve, az államtitkári palladium sutba dobva, ma többé nem olyan nagy kegyeket osztogató urral, hanem csak egy közönséges halandóval fog kelleni megküzdeni.

A közelebbi választás teljes elégtételt nyújt választóinknak, de egyúttal újabb próbára teszi türelmüket, kitartásukat és a katolikus valláshoz való tántoríthatlan ragaszkodásukat. A pressziót, a ravaszsgot újra

működésbe hozzák, lehet, hogy mostan nem oly kiméletlen modorban, mint eddig, de ellehetünk készülvén, hogy sokkal raffinózottabb kiadásban, mint Tarnóczy alatt tették.

A választás valószínűleg a husvét utáni héten fog megtartatni; akkor, mikor a katolikus vallás a feltámadás ünnepéjének magasztos benyomása alatt Alleluját zeng. Legyen e dal magasztos diadaléneke a katolikus vallásnak kerületünkben, legyen e dal csalógaló célpontja e három hét alatt összes politikai vágyainknak; legyen e dal diadalmas betetőzése több mint két havi laukadatlau tevékenységünknek.

A Szent Atya, a Vatikánban élő fogolyaggastyán csak nem rég küldötte apostoli áldását Zichy Nándor és Eszterházy Miklós Móric grófoknak, a magyar néppárt megteremtőinek. Ugyanez a kereszténység közös atyja temérdek gondjai közepett is eber figyelemmel kíséri a nyitrai választókerület katolikus polgárainak híthú magatartását. Ő épült a ti szenvedéseiteken, szíve megesezt a zaklatáson, melynek alávetettek benneteket. Az isteni gondviselés olyan elégtételt adott nektek katolikus polgárok, minőt nem egyhamar kaptak választók Magyarországon. Azért most a kereszténység közös atyja, s vele az egész katolikus társadalom kétszeresen elvárja tőletek, hogy keresztény vallásunk lábba tiport igazainak megvédelmezésére olyan szívós lelkesedéssel fogtok sorakozni a néppárt katolikus jelöltje köré, mint az imént. Mi katolikusok vagyunk, nekünk megoszlanunk nem szabad. Azért reméljük, és elvárjuk, hogy azok is, kiket eddig megtéveszténiök sikerült, okulva az isteni gondviselés esodálandó intézkedésén, egy szívvel, egy lélekkel kiáltják velünk:

Eljen ifj. gróf Zichy János, a nyitrai választó-kerület néppárti képviselő-jelöltje!

Mozaik a választásról.

Egy híres okmány.

Az az országos skandalumot okozott proklamáció, melylyel Tarnóczy minden észszerű ok és

indokolt szükség nélkül Nyitrát a márc. 20-ki választásra ostromállapotba helyezte, alább egész terjedelmében közöltetik. Megjegyzendő, hogy a „Fővárosi nyomda részvénytársaság”-nál nyomtatott plakátot T. magával hozta Pestről s itt egy apró és a városbelieknek „szavazó bárcákkal” való ellátásáról szóló kis pont kihagyásával, újból Huszárnál lenyomatta s ez ékítette azután utcainkat. Szólt pedig az eredeti plakát ekképen:

Figyelmeztetés.

Mint hogy az 1874. évi XXXIII. t. c. a f. hó 20-án Nyitrán tartandó országgyűlési képviselő-választásnál a rend fenntartását és az e célból teendő előzetes intézkedéseket kötelezőlegemmel teszi, ezenel felkérem a kerület t. választóit valamint Nyitra városának t. polgárait, hogy a rend fenntartása érdekében tett és teendő intézkedéseimhez alkalmazkodni sziveskedjenek, mert azokat éppen a fentiszelt polgártársaimnak jól feifogott érdekében teljes szigorral és ha kell, katonai karhatalommal is fenn fogom tartani és a netán ellenszegülőket a törvény teljes szigorával fognak büntettetni.

E célból figyelmeztetem a t. közönséget, hogy a szavazásra beérkező választók fel- és elvonulására szükséges utak, valamint a tartózkodásukra szükséges terek és épületek kora reggeltől a szavazás befejezéséig katonailag el tognak záratni — a szükséges közlekedésekre más utak fognak szabadon hagyatni.

Azért figyelmeztetem, hogy a megyeház-utca, káptalan-utca, hosszú-utca, pár-utca és ezekkel szomszédos utcák lakói magukat egy nappal előbb elelmi szerekkel lássák el, nehogy a közlekedés beszüntetése folytán, valami hiányt szenvedjenek.

Az ezen utcákban levő házak kapuinak elzárását is célszerűnek tartanám, valamint figyelmeztetem a város összes háziurait, hogy a tűzbiztonság szempontjából szükséges óvintézkedéseket megtegyék.

Nyitra városának t. választói a polgármester ur által kiállított szavazó bárcákkal fognak ellátatni, melyek a városi választók szavazásának ideje és a záróra alatt fel- és elvonulásra jogosítanak.

A nem szavazó t. közönséget pedig ezenel felhívom, hogy a menetet csak az ablakokból nézze, mert az utcákon sem az álldogálás, sem a csoportosulás nem fog türetni, szükség esetén karhatalommal szét fog oszlatni, jó lesz ettől óvakodni, nehogy valaki testi epségében kárt szenvedjen.

A pártok bármelyikének gúnyolása vagy egyesek sértetése, ingerlése és a jelvények megsértése szigorúan fog büntettetni és a netáni izgatók valamint a hatósági közegek és rendfenntartók intézkedései ellen szegülőket pedig be fognak börtönöztetni.

A vidékről bevonuló választók a város határára meg fognak vizsgáltatni, a náluk netán találandó fegyverek, botok, vagy kövek el fog-

nak koboztatni, mert ezekkel a választás területére megjelenni tilos. Hasonlóan figyelmeztetem a t. választókat, hogy minden közszéneli párt csak egy nyellel ellátott zászlóval jelenhet meg, — a többi zászlórudak a választási területen kívül hagyandók.

Ha pedig más nem választók botokkal, kövekkel vagy más fegyverekkel jelenének meg, úgy azok a fenytő bíróságnak fognak átadatni.

Végre figyelmeztetem a t. közönséget, hogy a választásnál csak a választóknak van helyük, ezért a nem választók magukat a választó területtől távol tartásák és annak műveletébe sehog sem avatkozzanak, hanem folytassák rendes napi teendőiket, az ez ellen vetők a netaláni rossz következményeket maguknak tulajdonítsák.

Ezen a megszokottnál nagyobb szigor a helyzet veszélyes alakulása indokolja, a mennyiben a választók izgalma eddig hallatlan fokot ért.

Ennel fogva ismételen kerem a t. közönséget, hogy a megállapított rendhez alkalmazkodjék, mert én azt minden hatalmamban álló törvényes eszközzel kerlehetetlenül fenn fogom tartani.

Nyitra, 1895. március 16.

Tarnóczy Gusztáv,
választási elnök.

Tarnóczy nyilatkozata.

A keddi lapokban nyilatkozott Tarnóczy, mert a nyitrai szereplése óta meggyőződött róla a világ, hogy fecskendőnél csak ő maga rosszabb. A milyen lelketlen volt egész eljárása, oly cinikus, igazán eltompult emberi érzékre valló a választásról szóló ezen nyilatkozata. Tagad, amit szemére vetnek s amit tett, azt mind helyesnek, törvényesnek, sőt humanusnak nyilvánítja.

Ezernyi ember keserű tapasztalatával száll sikra, mintha csak valahol Ausztráliában történt dolgokról beszélne. Mikor maguk a kormánypárt emberei itt Nyitrán nem tudnak eléggé méltatlankodni eljárásán, ő mégis kiáll a platza s azt mondja: jól tettem, amit tettem. Am az ilyen eljárásra nincs többé megbélyegző szó a szótárban. Midőn tehát ezt az embert a közönség ítéletére bizzuk, csak néhány jellemző állítását idézzük hosszú nyilatkozatából.

Annak a tengernyi sok katonának a behozatala szerinte „különösen az ellenzéknek kedvezett, egy nagy többségben szabadelvű városban”.

Hogy rossz helyeket jelölt ki az ellenzéknek. Pedig, azt írja, „az élelmezés megkönnyítése végett” tette, mert „ott van Nyitrán a legtöbb fogadó és koresmahelyiség”. „Előzékenységet tanusítandó, a párt vezetőinek már előzetesen megjelöltem ezen helyeket azon célból, hogy kellő élelmezésről gondoskodhassanak”. Halljátok emberek ezt a bornírtsgót, még feldicséri a helyet és előzékenységet mondja azt, mivel előző nap este 10 órakor megmondta Pázmándynak, hogy hol fog állni táborunk!

Felpanaszolják, hogy a lakókat figyelmeztette, hogy egy napra elelmenel lássák ei magukat, pedig szerinte „ez is csak előzékenységet akart lenni részemről, nehogy valaki, a ki nem akar,

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Otthon.

Azt az dégyilussát! Itthon teremk itthon.
Tenger ügy-aj szállta sikernek bonyolton.
Pec-pallyon rendbe ragad a nyakszívtón,
S én az „Ács” esokjót sorjába cuppintom.

De mi a kö hucollt e helyre, mi járat?
A szekerem löcsé mit ugyszorgott, távadt?
Mey akartam vezni e garallér várat,
Mely a rozzant rízko temetjén támadt.

Kacsaringós ménkú esapott az ó házba:
Pucullgo, gaz fickó gyújtó jel garázda.
Hej izsolt szegény fám keserbe', felháshu',
Miy potám a gondot ügyjébe' lerásta.

Hej eszhül is váltak szülőknek lelken,
Miy e huzélt roktan a poszlást telken,
No de szemem bönge haladójú' serken,
A juságos Isten istápolja engem.

Kitudalt az ínség... Ugyan mi a tednye?
A szíven, a zúzám fura íztes hángya.
Emlékre gyújtott eluém esolagánya,
Somolygó kedvelé' nyget vetek rája.

Imen-onnan hász év gyütt el az időben,
Hogy iskolák terében korcsoltam bőven.
Anyám kapott rajta, apám uram ő nem,
Szárdalab jócsudót kell szívanca szívenem.

Mit neki a köcs, a kalyobó, cínar,
Fecskeváraku dolmány esaneleem szívenel?
A tulokok fattya hálandokot sámar,
Kiv sok bogárcal s garatonen esingnyel.

Józan eszme, ötlet, potyog ez magától.
Ismeretek tóra potyobó' is tágul.
Talpig derék ő is, írfi a javától,
S hu deréke háznák, se konyt deákul.

Rája ússék én is, vegyek példát róla.
Tábot ér a kézna, mit kőnye légiója.
Cézna... tojánygírto renek esziója.
A verejték árát busánu lerója.

Annak teremtöttem testestál-lelkestál!
A musztálás teshtét végi ármestál.
S hu helytövöltem s nem nyugodnom restál,
Flaskóban Epernek bikavere pezshál.

Hej forgódom-alla! érzém, haddelhadd vas.
Be borsóztott hátam, be kengorált ajkam!
S árgem ő kelme jáházt e bajban?
Kicsi hája, verset hogy nem házott rajtam.

Szent Kleofás! lásszj lesz örököm, vagy mi?
Sodró, díkies, kaptá s horály egy esapatnyi?
Mért nem tudtam régen jégtörleszbe faggni,
Ha álmanim bukát titangul kell hagyni?

De nea azért Isten a kegyelmes Isten,
Együgyü parontyul rántson eszt tövisben.
Édes anyám asszony se mulasztott mit sem,
Hogy szerelens Kincse papi áldást hintsen.

Inhal lét a pápa, kotageltes se kéne.
Hogy kell a bab, list, hús, menyegi a fa, kéve?
Oszobánu mestran penzióba töve,
Hevél nyonja morkom, nem mint egy pár éve.

Az ócs hamis köpé, a hóg bezeg megnyött,
Meholmp felbiggyeszt pártá helyt fejkendőt.
Hej hu bakocogya a boldogult eldőt,
Gyöngörbe ringatná e trécselő vud őt.

A gyümölcsös kertben káposztalt a bucján,
A közel hegyoldalt szepen hájt a surjáng.
S hu meg nem zúz ujra a sors duhe durván,
Elégültség hangja vezeg a sziv hárdán.

De rög, kapál pejkom, türelmetlen kémael!
Az ostar is eserdint, mikor szállok én fel?
Éj nyugodtan feásem bökény teljeel!
Áldjon meg az Isten méndakét kesével!

Májér Endre.

Szivem és óráim.

— Irta: Halasy Béla. —

(Vége.)

— Nem fogom elmulasztani gondozásod, ne félj! Este, reggel felhuzom kedves kicsi rugódat, hogy az időt nekem pontosan mutasd és jelezd. Nem fogom elmulasztani szíven rugóit ei épségben tartani. Este, reggel táplálni fogom folytonos magamhoz illő érzelmek és gondolatokkal, hogy jelezze mindig azon erenyek útját, melyen haladva emberi méltóságom tudatához hű maradhatok. Nem fogom ezt elmulasztani. Ha csak egyszer is elfelednem; s te kis óráim egy egész napon elfeledve, mint élettelen tárgy nem teljesíthetnéd feladatodat, a ki látna, a ki tudna, hogy mi a te hivatásod, s téged mint haszontalant volna kénytelen szemlélni, bizonynyára elítelné a te gondozódat és érdemetlennek tartaná arra, hogy ily

bőjtölni legyen kénytelen, vagy kemény hust kapjon, ha a szakácsné a hussal az őrvonalon nehezen jutván át, elkésne".

Felpanaszolják, hogy lassu volt eljárása, pedig, így mentegeti magát „én bizony nem akartam időt megtakarítani a tartli vagy tarokk számára".

Hogy a szabadjegyek kiadásánál „csak választót és nem választót ösmert". Erre már az a sok szabadjegyes zsidó gyerek is elrohogta magát.

Sok szavazót a Zichy-pártról visszautasított. Pedig szerinte „mindkét pártról elutasított az egyik bizottságnál 37, a másodikkál 33". Csak az egy Zsére község 60 Zichy-párti szavazójából 35-t utasított vissza — ez a vastagbőrű ember!

Egész eljárásáról ezt mondja: „En természetemnél fogva szigoruan megtartottam és megtartattam a törvényt és rendet. Tudom, hogy ezt hazánkban sokan nem szeretik, de végre mégis meg kell ezt szoknunk".

„A néppárt végrehajtó-bizottsága halállal fenyegetett irásban".

A ki így arcátlanul füllent nekünk szem és fültanuknak, a sok száz embernek, mit kell arról tartani? Azt, amit „Magyarország" irt róla, hogy vagy félbolond, vagy gonosz. S így remélhetőleg ez volt Tarnóczynek utolsó szereplése — Nyitra megyében és az országban.

Zichy bizalmi férfai.

Az a levél, a melylyel az ellenzék bizalmi férfai visszalépésüket megírták, így hangzik:

Kelt Nyitrán, 1895. évi március hó 20-án esti 7 óra 15 perckor.

Méltóságos ifj. gróf Zichy János képviselőjelölt urnak

Helyben.

Méltóságod pártjának felhívására mai nap képviselő választásánál a bizalmi férfai állást elfogadtuk és helyünket reggel 8 órakor a szavazóküldöttségeknél elfoglaltuk annak előrebocsátásával, hogy a választási törvény 21-ik §-ában körülírt esküt a küldöttség tagjai előttünk le nem tették.

A szavazásra kitűzött felóra elteltével értesültünk arról, hogy egy ismeretlen választó által ifjabb gróf Zichy szent Nepomuk János, azonkívül szintén egy ismeretlen választó-polgár által gróf Zichy János képviselőjelöltnek ajánlott.

Ekkor három Zichy-jelölt lévén, miután Magyarországon eddig Méltóságodon kívül még 3 gróf Zichy János létezik, mi a választási elnök urnak ezen mindhárom gróf Zichy János által a választási törvénynek megfelelő azon nyilatkozatát adtuk át, hogy ők a mai nap Nyitrán megjelentendő képviselőválasztásnál a képviselőjelöltségre nem reflektálnak, s ők bárki által ajánlatba hozatnának, a jelölést el nem fogadják, ezen jelöléstől eleve is vissz lépnek s nevük forgalomba hozatala ellen tiltakoznak!

Mi ezen lemondó okmányokat átadtuk Tarnóczy Gusztáv választási elnöknek és miután kér-

deztük, hogy melyik Zichy János gróf az, és hol a lakása annak, a kit felleptettek, azon választ nyertük, hogy ő azt nem tudja, az ő reá nem tartozik és az általunk átadott lemondó leveleket figyelembe nem veszi és a szavazást mindhárom Zichyre elrendeli.

Ekkor megkezdődvén a szavazás, a míg a Latkóczy-pártiakra a szavazók minden zaklatástól megkínélve lettek, addig méltóságod szavazói egyenkint a választási elnök által kikérdezve, zaklatva és zavarva lettek mindaddig, míg akár a korkülönbség, akár a foglalkozás, akár a választók névsorába beirt és kiejtett vezeték- és keresztnév között egy parányi különbséget fel nem velt fedezni, s ez elégséges ok volt arra, hogy a Méltóságod választói azonnal a legdurvább módon szavazói jogaitól a választási törvény 73. §-a b) pontja dacára, megfosztva — visszautasítottassanak, továbbá a választási törvény 64. §-a világos rendelkezésének ellenere az általunk, mint bizalmi férfiak által kijelölt azonossági tanuk, midőn az ellenpárti szavazók szavaztak, a választási elnök által a szavazóhelyiségből kiutasítottak.

A választási elnök urnak ezen önkényes eljárása folytán Méltóságod szavazói sorba lettek egymásután elutasítva.

A választási elnök rendeletéből, miután Méltóságod választói a város végén elhelyezve, a választói helyiségtől többszörös katonai kordon által elzárva voltak és miután e kordonokon keresztül csakis a választási elnök igazolványával lehetett átmenni és miután Méltóságodnak sem bizalmi férfai, sem választási intézői igazolványt nem kaptak, és miután a választási elnök senkit Méltóságod választóihoz nem eresztett, hanem kijelentette, hogy ő a választókat személyesen fogja községeinket az urnához vezetni, ennek következtében a választás szabadságának ezen eklatáns megsértésével a leszavazás lehetetlenné vált, mert most a reggel megkezdett, de délben két órai időre ebédelés címén megszakított választásnál mindössze a két küldöttséghez 7 községből vezettettek szavazásra választói, de a kik a fentebbi módon tulnyomó részben szavazati joguktól megfosztva lettek, illetve a leszavazás folytatása az által vált lehetetlenné, mert Tarnóczy Gusztáv választási elnök ur megtagadta azt, hogy választóit menjen és miután nem volt senki, a ki Méltóságod bizalmi férfai közül a választási urnához vezethette volna szavazóit, miután oda nem is juthatott senki, ezáltal további leszavazásnak lehetősége is ki lett zárva, mert Tarnóczy Gusztáv ur előnk ismeretlen, Latkóczy-párthoz tartozó egyéneket küldött ki Méltóságod választóit, a kik a város végén elzárt választó községek neveit innen a választóhelyiség udvarából kiabálták s miután az egy kilométer távolságban levő választók ezt nem hallhatták, természetesen, hogy nem jelentkeztek, azok keresésére indultak, de néhány perc elteltével azzal tértek vissza, hogy a nevezett községbeli választókat ők sehol nem találják, mi pedig ezeket be nem hozhatjuk, mert a katonai kordonok miatt hozzájuk senki nem juthat, ennelfogva, dacára annak, hogy Mélt-

tóságodnak az abszolút többséget meghaladó választóinak a városba reggel történt beérkezése konstatació lett, de azok leszavazásának, sőt most már a szavazó urnához való juthatásának lehetősége is kizárva lett, ennelfogva bizalmi férfiként való működésünk is lehetetlenné válván, ezen okból óvásunkat előterjesztve, bizalmi állásunkról lemondottunk s igazolványt kértünk az elnök urtól, hogy a katonai kordonokon átmenve, legalább a szállodáinkhoz juthassunk.

Miután erre sem volt kilátásunk, sikerült e nélkül is vendéglőinkbe eljutnunk, hová utólag az elnök ur küldönc által ezen igazolványt megküldötte.

Ezen tények konstataciója után kiállítottuk ezen nyilatkozatunkat, melynek igazolásul szükség esetén készek vagyunk esküt tenni.

Pázmándy Dénes,

Kund Jenő, Markovics János,

Bobok József,

mint gróf Zichy János bizalmi férfai.

Ujdonságok.

Azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetésük e negyeddél lejárt, kérjük sziveskedjenek előfizetéseiket mielőbb megújítani és lapunkat minél szélesebb körben terjesztetni.

József-ünnep a körben. Azt mondják, hogy a szeretet leleményes. Ezt láttuk mult hét-főn a kath. körben. A kedélyesen szórakozó tagok közt ott volt, mint realesea, Vagner elnök is. Egyszerre oda seröglenek köréje az ének egy-let tagjai, rázendítenek egy úrnapi dalra s a meglepett elnök csak azon vette magát észre, hogy őt illeti az ének, nevetéje alkalmából. Mid Horváth József intézett hozzá üdvözlő beszédet s a kör nagy terme oly lelkesedés színterévé lett, amilyet csak a mesterkéletlen szeretet tud elővarázsolni. Így nyilatkoznak meg az emberek ma nap is az iránt, akibe őszintén ragaszkodnak.

Craus István alispán másnap a választás után három heti szabadságra Arcoba utazott. Helyettese a hivatalos ügyekben dr. Janits Lure főjegyző.

A főispán megy. Thuróczy Vilmos, Nyitra megye főispánjának állása megrendült és Thuróczy megy. Ez olyan tény, melyet többé nem képes feltartóztatni semmi sem. A főispán ur amugy sem tartotta volna magát soká, mert Latkóczy lett közvetlen főnöke; ugyanazon Latkóczy, aki 5 év előtt, midőn Thuróczy mai állását elfoglalta, azzal fejezte ki Thuróczy hívatottsága és tehetségei iránti elismerését, hogy a vármegye bizottságában viselt valamennyi tiszt-ségéről lemondott. Anni magyar nyelvre fordítva annyit tesz, hogy ilyen főispán alatt, semminemű megtisztelő hivatal viselői nem akar. — Más

értékes tárgyat birjon. A te pontos járásod fog engem arra is figyelmeztetni, hogy egyik perc a másik után, így az órák, a napok és évek tovatűnnek, s mindenkor felhasználjam az eltűnő percek, melyeket többé semmi hatalom vissza nem hozhat, hogy készen legyek minden pillanatban arra, hogy készületlenül ne találtsam, mert sohasem sejtettem, hogy óram mikor út utoljára.

— Légy nyugodt édes óram, épugy mint szívem, hogy ti durva kezébe sohasem fogtok kerülni. A ki nem elég gyöngédséggel, nem elég vigyázattal nyulna hozzád, azt mindig elkerülöm, mert finom és nemes részeitet durva érintés megronthatná, a mit talán sohasem lehetne többé helyrehozni. Minthogy te az én birtokomat képezed, a vigyázat és óvás első sorban az én kötelességem épugy, mint szívemre is, melyhez oly nagyon, de nagyon hasonló vagy. Ennek is romlatlan részeit a legkisebb durvaságtól is fogom óvni, hozzá nem méltó érzelmek benne gyökeret verni sohasem fognak, a mi érzéktelen erővel talán megrontani akarná, azt messze elkerülöm, nehogy ha már későn lenne, keserű könnyeket kelljen hullatnom elveszett kicsi óram elhomályosult fénye s megtévedett szívem felett. Elremit az a gondolat, hogy valaha, mikor éppen veled foglalkozom, mikor örömem a legnagyobb, ha nem vagyok elég óvatos, leejthetnélek a kemény kővezetere, hol összezúzad magad! Istenem! már csak a gondolat is mennyi fájdalmat okoz. Mivé lennél szegény kis óram! Csillagod hüvelyed megsértve, hajszál finom kerekid darabokra törve,

kedves kis mutatóid talán örökre mozdulatlanul! Ah, vigyazni fogok rád nagyon, sőt még a kemény talaj felett kezeembe se veszek, s bármint is akarnak látni, ott nem foglak megmutatni; a hol feléled, épséged felől teljes biztonságban nem vagyok, mert minden vigyázatom dacára is ujjam közül, ha ki-siklottal, talán menthetlenül elvesznél. Ezt teszem az én elő órámmal, szívemmel is. Épugy kerülöm vele a ketséges tolvajt, az emberek részvéltenséget s megóvóm szívemet is az elejtéstől, oh mert mily kínokat szenvedek nekem az, ha elejtett szívem felett a kárörvendők kacaját kellene hallanom, a kik féltett kincsem összezúzásán mulatnának s résztvevés helyett gondatlanságomat kigúnyolnák! És e mellett porba hullana az, a mit mindenek felett tisztán kell megőriznem, porba, a mely por bemocskol mindent ami szép, mint a bűn a szív érzelmét, s elhomályosítja az aranyat, mint az eltörli a szív éréneinek ragyogását.

— Hogy valaki, meglesve csak egy pernyi gondatlanságomat, valahogy hozzád ne férjen és el ne raboljon, legbiztosabb mód lesz erre nézve, ha mindig magammal hordalok. Én nem hagylak el soha. Mert azt mások is észre veszik, hogy te drága vagy nekem és hogy én gondosan óvlak, az emberek pedig a máséra vágnak. Magammal hordalok mindig épugy mint szívemet, amelyben azok az érzelmek, melyeket a szeretet oltott beléje, sohasem lesznek elrabolhatók, mert az érények úgy el lesznek rejtve abban, hogy csak csillamaik lesznek észrevehetők, de azok gya-

korlatat mindig titokban akarom tartatni. Ne tudja senki, ne sejtse senki, ne vágyódjek azokat birni senki, csak az aki illet, csak az, aki mindent tud...

— Mert mindezekkel nem csak neked kis óram, nemcsak szívemnek tartozom, hanem annak is akitől teged kaptalak. Ha atyám számon kér tőlem, mint anyien voltál, mikor ő nekem adott és reám bízott. Erre mindig el kell lennem készülvén, mert lehet, hogy holnap, néhány hét, hónap vagy év múlva anélkül, hogy arra gondolnék, előállhat atyám és így szól:

— Add elő leányom az órát, a melyet neked adtam és gondozásodra bíztam, szükségem van rá.

— Ah mily örömmel fogom az órát előadni, lelkem milyen büszkeséggel fogom neki átnyújtani, hogy az óra feyves, tiszta, hibátlan, s mindig teljesítette feladatát, épugy miut mikor tőle kaptam, épugy oly állapotban adhatom vissza; jme nem voltam atyám ajándékára méltatlan.

— És másik atyám, a ki e földi élet után ajándékát, szívemet kérheti vissza bármely nem sejtett pillanatban, épugy meggyőződhetik annak tisztaságáról s épugy oly örömmel érezhetem azt a boldogító tudatot, hogy méltó iparkodtam lenni ajándékára.

— Oh te drága kis óram, oh te dobogó szívem, ti oly hasonlók vagytok, legyetek óva, védve, gondozva, megőrizve s ha kell, atyámnak szeplőtelenül visszaadva...

embernek elég volt volna ennyi. Thuróczy ur azonban jónak látta maradni s buzgalomban Tarnóczynak ide hivatása által országos botrányt csinálni. — A megye közvéleménye követeli — tekintet nélkül arra, hogy vajjon rokonszenvez-e a néppárttal, vagy sem — hogy a botrány közvetett okozói is lakoljanak. Ilyen formán Thuróczy ur többé nem lehet bizalmasa a kormányoknak olyan megyében, mint Nyitra megye, mely 11 képviselőt választ.

A szabadelvű párt Nyitrán. f. hó 27-én esti 7 órakor gyűlést tartott a szabadelvű körben, melynek lefolyásáról azonban az előhaladt idő következtében nem referálhatunk. Csak annyit jelezhetünk, hogy a miniszterelnök Thuróczy főispán javaslatára lehvatta vasárnap Janicsot, s meghagyta neki, hogy a jelöltséget kell, hogy elfogadja a szabadelvű párt részéről. Most tehát Janics lura, megyei főjegyzőt fogják „nagy lelkesedéssel” kiküldeni jelöltnek. A szabadelvű párt eben gubát cserélt. Janics ur éppen oly antikatholikus erelmű, mint volt Latkóczy. Eppen ugy kérdéskedett a polgári házasság, a nép ezen nyüge és vallási sérelme mellett, mint az Isteniélet által sajított Latkóczy. Minden katolikus módon gondolkozó művelt ember tudja, hogy a katolikusok esalhatatlan tanító hivatala a pápa által megerősített egyetemes zsinatokon nyilatkozik, s Janics ur két év előtt a megyei gyűlésen fitymálva lemtárba valónak állította a tridenti zsinatot, mely a keresztények házasságáról új-ból hangsúlyozta, hogy az felbonthatlan. — Janics urnak hitágazatait tehát nem a tanító egyház, hanem a miniszterelnök, vagy a belügyminiszter szabja meg. Mért is minden komolyan gondolkozó igaz katolikus ember kell, hogy elforduljon a szabadelvűnek gúnyolt pártjának jelöltjéről.

A kormánypártiak és a választás. Hogy mennyire undorodik maga a nyitrai kormánypárt is az itt lefolyt visszaélésektől, legjobban bizonyítja két kiváló kortesének nyilatkozata, az egyik *Mercader Edé* takarékpénztári főkönyvelő, a másik *Ronehetti József*, mindkettő a legdühösebb Latkóczysta. Mercader ur, Huszár István ur és lapunk szerkesztőjének jelenlétében március 21-én délután a legnagyobb megbotránykozással ítélte el a szabadság ezen lábbal tiprását, s felháborodva jelentette ki, hogy Magyarországon ilyen körülmények között alkotmányos jogokról szó sem lehet. — Hasonlóképp nyilatkozott Ronehetti József ur, még a választás napján Freissberger Győző fűszerkereskedésében Held Victor s Plachota Lactus urak jelenlétében. Aki tudja itt Nyitrán, hogy mily tevékeny részt vett e két szavazó polgár Latkóczy mandatumának megszerzésében, az annál inkább fogja megbecsülni e vallomás értékét, mely súlyosabban sújtja a kormánypárt visszaéléseit, miutha mi egész kolonnákat irtunk volna rólok.

Kinek volt igaza? Egyik előző számunkban a központi választmányának választás előtti üléséről referáltunk. Ott volt mondva, hogy Vagner kanonok, közp. vál. tag, kifogásolta Tarnóczynak elnökké való választását azon az alapon, mert T. korteskedéseivel, magatartásával már előzetesen megmutatta, hogy nem elfogulatlan. Craus alispán szinte rossz néven vette akkor Vagnertől, hogy felszóllal olyan férfi ellen, ki teljes kvalifikációval bír. Tisztelt alispán ur és t. szabadelvű párt, most midőn Tarnóczy alaposan kompromittálta önököt, kérdezzük önöktől: kinek volt akkor igaza?

Tarnóczy az inkvizitor. Id. Pócsik János pogrányi lakos állt az urna előtt. Hány éves? kérdi tőle Tarnóczy. 44 éves vagyok. Az nem lehet, véleményezi Tarnóczy. Hát én 44 éves vagyok, feleli vissza Pócsik. Maga öregebb! De nem vagyok, itt a jegyző ur, megmondhatja, ismétli Pócsik. A szavazói listában csakugyan így volt beírva. Különben én csak ifj. Zichy János grófra szavazok, mert ugy szeretem, mint Isteneimet — erősíti Pócsik. Zsandárok fogják el s vigyék az ügyességie, fejezte be az eszmecserét Tarnóczy. — Kiköszik Tarnóczy a Zichy-táborba s azt mondja a népnek. Zichy gróftól levelet kaptam, melyben panaszkodik, hogy rendetlenkedtek. Erre oda kiált Réczy György kis lapási szavazó: hazudik, ne higyetek neki! — Persze Réczynek igaza volt. — Zsandárok fogják el! rivall rá Tarnóczy s a szegény polgár börtönbe került. Ilyen epizódok járnak most itt szájról-szajra a mult választásról.

Választó-kerületünk néppárti végrehajtó-bizottsága kesden tartott értekezletében meg-

beszélte a további teendőket, melyek Latkóczynak a mandatumról való lemondása folytán előállott új választásra vonatkoznak. Táviratilag kérte fel ifj. Zichy János gróft a jelöltség fentartására s plakátokon értesítette a választókat az új választásról. A kormánypártban Tarnóczy viselt dolgai s ennek folytán Latkóczy részéről a mandatum el nem fogadása nagy mérvű lehangoltságot idéztek elő. A Budapestre felcitatált főispánra és dr. Janitsra mint helyettes alispánra vártak, hogy némileg tájékoztassák magukat. A megsértett jog expialása s ennek folytán a nyitrai választásnak a képviselőházban való viharos tárgyalása, mely árnyékot vet Nyitra intéző köreire, sok komoly kormánypártiban azt a gondolatot érlelte meg, hogy ez alkalommal új jelölt állításától el kellene tekinteniök, annál is inkább, mert a mult választáson nyilvánvaló volt, hogy a kerületben Zichy a nagy többség. Általános a meggyőződés, hogy az új választás ezen szellemben fog vezetetni.

Opressum defenso. Nagy Frigyes után — írja Hazánk — a második kenyur, a kinek ez a jelmondata. — Tarnóczy Gusztáv. A szivattyú- és kormánypárti voks-szállító férfiaknak, nemesi címere alatt, melyre oly méltán büszke, büszkélkedik ez a jelmondat: Opressum defenso. A jeles jelige alatt kibocsátott üzleti leveleken sok vizipuskát és kézi feckendőt eladott már Tarnóczy Gusztáv, s kívánjuk, hogy még többet adjon el ezentul, lévén mi mindenkör a magyar gyáripárnak őszinte barátai. Hanem most esavarjuk kissé félre a szivattyúk sugárcsőveit: ne firtassuk, hogy Tarnóczy ur ezen jelige alatt hány (jó?) szivattyúval boldogította a haza pótdával tulhalmozott községeit. Nézzünk el újra abba az egyetlen községbe, hol Tarnóczy ur önnön vizipuskáival versenyre szállva, az állítólag lángra gyűlt néppárti tüzet akarta oltani. A vízi puskái, ugyanazon jelige alatt, semmi kárt nem tettek e békés város közbiztonságában. Tarnóczy urról magáról, a ki szinte az *elnyomottak védelme* díszes mottó alatt vonult be kormánypárti vészbiztosként Nyitra városába, már ugyanezt a dicséretet nem mondhatjuk el. Ellenkezőleg, kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy a szivattyúgyáros lángba, gyűlöletbe, elkésereedésbe borította a békés város polgárságát. S most még gyűlöltebb individuum odafent, mint bírhet vizipuskái.

Kath. kör Árvában. Dacára a térdig erő hónap, írják lapunknak Thurdosinból, mely 20-áról 21-re esett, igen szép számmal gyűltek össze a katolikus hallgatók f. é márc 21-én a

Thurdosinban tartandó választmányi gyűlésre. A kör védnöke: a székesi püspök ő méltósága. Elnök Zmeskal Zoltán, nagybirtokos. Alelnökök Vicsa Péter thurdosini pléb. és Vilesek Jenő trstenai ügyvéd. A kör elnökének egyéb indítványai közt ki kell emelnünk azt, hogy a tagsági díjak fölölégén, kath. irányu lapok és könyvek vásároltasanak és a távolabb lakó tagok közt osztassanak szét. Harsány éljen követte az elnök ezen szavait. A katolicizmus e fáradhatlan bajnokát Zmeskal Zoltán urat az Ur Isten ertesse!

A díszküldöttség. A szabónál, X ur belép egy itteni szabóhoz s észrevesz ottan egy díszes kabátot. Kinek lesz? kérdi. N. urnak, aki küldöttséggel megy Budapestre a választási jegyzőkönyvet átnyújtani Latkóczynak, az új képviselőnek. — Szabó az uraságnál. Kérem hoztam a felöltőt. — Mi a patvarnak sietett vele olyan nagyon, hiszen én nem megyek sehová — feleli az uraság a szabónak. De kérem tetszett sürgősen rendelni, mentegetődik a szabó. Igen sürgősen, de — választás előtt. Most kérem tartsa meg a kabátot, még valami más küldöttségre nem lesz szükség.

Irodalom.

A székesfejérvári kath. nagygyűlés története, kibővíve a kath. körök szervezésére vonatkozó adatokkal. A 48 oldalas füzet magában foglalja a nagygyűlésen elmondott összes beszédeket és a néppárt programját. Kapható a „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatalában Székesfejérvárott. A füzetet a „Fejérmegyei Napló” előfizetői ingyen kapják. Megrendelésre: 200 db. 14 frt, 100 db. 8 frt, 50 db. 4 frt 50 kr, 25 db. 2 frt 30 kr, 10 db. 1 frt. Minden tíz darab után egy tiszteletpéldány. Egy példány ára 15 kr. 50 darabon felüli megrendeleseknél a füzetek portómentesen küldetnek. Székesfejérvár, 1895. márc. hó. A „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatala.

„Rövid halotti szent beszédek.” Idegen kuttók nyomán írta és kiadja két áldozó pap, Szatmárt. A katolikus lelki pásztorokat is igen gyakran szokták fölkeríteni, hogy az elhunytak *koporsója*, vagy *sírja* fölött az érdekelt gyaşzólokhoz vigasztaló szavakat intézzenek. E célra *megbecsülhetlen* szolgálatot tesz a fentemlített, s tudunkkal a magyar kath. irodalomban *egyedül álló* kiadvány, mely *hit* és *erkölcsi* igazságokat tartalmazó 42 rövid halotti szent beszédet foglal magában. — Ára füze 1 forint (etiam e. 3 sacra). Kapható a „Pázmány-sajtó” címén, Szatmáron.

MAGYARORSZÁG

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.**, orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsei tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupcióval és közeletűket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma **folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.**

A Magyarország előfizetési ára:

Szerkesztőség:
VIII. ker.,
Fhg. Sándor-utca
2. sz.

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 „ — „
Negyedévre . . . 3 „ 50 „
Egy hónapra . . . 1 „ 20 „

Kiadóhivatal:
IV. ker.,
Rostély-utca
2. sz.

1-3.